

5484
ACC. N:R. ....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Folke Andersson*
Härad: *Västbo* Adress: *Friestad*
Socken: *Busseryd* Berättat av: *Justus Lundblom*
Uppteckningsår: *1938* Född år *1875* i *Busseryd*

Uppteckningen rör *Festelsten.*

Päckelsten.

Skriv endast på denna sida!

av
7 sid.

Lov. Uppf. Folke Anderson 1938 5484
Kalleryd, Ber. Gust. Vänblom

Ännu i dag lever bruket
att elda på isbelden. Emellertid
slappas intresset allt mer och
mer för öppnethälsandet av
den gamla seden.

För i världen eldades
stora eldar på isbelden. De
fändes på svillen, när det bli-
vit riktigt "nermörkt"

Elken förlades till en
höjd, så att den skulle synas på
vitt omkring om möjligt. I van-
liga fall lades den på en isber
inte så långt från någon gård
som möjligt. I ungdomen hjälps
tes så att samla ihop bränslet.

Många eldar fändes

-2-
5484

9.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

i varje socken. Ungdomen sving
från eld till eld för att lit-
ta och eventuellt döma i
någon guld. Spelemin var en
sluffspel (i allmänhet spelades
sluffspel) Ungdomen bjöds på
"dricks".

Pjäskarna mellan 15 och 25
in skulle lugna riset, och se-
den skulle den bonde, på vars
mark elden var ämnad att lig-
ga, söka fram det. Bränslet
var mestadels enebuskar och
björkris. Stede man någon
björkrisa sattes den i mitten

Rissvlandet började först
på påskaftonens morgon kl. 7.

Ledan arbetades till fram mot
5-tiden. Under arbetet ställa-
des och sjöngs. Bonden, som
ägde gården, på vars mark
elden lades, höll, som nämnd
från rish med sin "bult-
regn" (regn med trästavar s.
oskodda hjul) utspänd med
ett eller två. Den hade gans-
ka arbetstid med att hin-
na höra undan allt det som,
som pojkarna högo.

Olika gårdar eller byar
tälade om att ha den bästa
elden. Då alla elderna lades
ungefär samtidigt, och då de
lägo gitt och högt var det

5484

4.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Lätt att se vilken eld, som
brann längst. Den märks
skriv ha varit störst.

Låg elden nära 4. et. en
gärdsgård och den ofta med
och bestades i elden.

Vid högens uppläggande
"rändes", ofta en "rie" (riestake)
genom mitten för att stödja.

Allt brändet leder
på högen samtidigt. Några hö-
gar vid sidan, om den stora
(för att användas till kasta
på den stora efter hand, som
den brann ner), brändes inte)

Vid elden trallade och
skreds, alldeles förfärligt. Och så

sköt man med böror och dy-
namit.

I bottenen på högen
leds man ofta två stov
och långa grenar i kors +
Sämpeln leds runt hur som
helst.

Man skulle ha brustur-
ben med sig och besta i
elden för att griska kringar
na inte skulle förtrollas en
(som vid sjukdom besta-
des brusturben i eld. Det
skulle hjälpa.)

Borden skulle bräda
elden. Något särskilt bruk
särvidlag fanns inte.

-6-
5484

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Utbländen ryckte ur
elden och slungades omkring
på isen.

Höjden dens kring el-
den fanns inte. I stället
dansade man inne på giv-
den, som förut nämndes.

Piskhellens rykte var
sub. min meddelare att
skrämma bort piskering-
arna.

Ibland brukade ung-
domen klä ut sig och föta
sig i ansiktet för att skräm-
ma fiskarna.

Det hände också ofta
att pojkar hoppade genom

- 7 -
5484

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

genom elden. Triskorna skel-
toys emellertid aldrig i skur-
na lek.

Pijället skulle skjutas väl
på påskafton, för annars kunde
de påskkäringarna komma ut
genom skorstenen och ta kepp-
koken.

En gammal gutte vid
namnet Boer i Långbult sa
till ungdomen vid en påsk-
eld, att han sett Poken i
elden — "men ja' läste botten"